

Η καρδιά της ευρωπαϊκής δημοκρατίας χτυπά ασθενικά

Την τελευταία μέρα, παρατηρούσα τις φιγούρες των βουλευτών και αναρωτιόμουν ποιο άραγε να είναι το κίνητρο που έφερε τον καθένα στην Ευρωβουλή. Την τελευταία μέρα, γιατί στην αρχή οι εντυπώσεις προέρχονταν από το περιβάλλον, το τεράστιο συγκρότημα κτηρίων, την υποδομή, την οργάνωση, τις εκδηλώσεις, την κινητικότητα χιλιάδων ανθρώπων που μπαινοβγαίνουν καθημερινά σαν υπάλληλοι, συνεργάτες ή επισκέπτες. Καθώς, όμως, περνάς στο δεύτερο και τρίτο επίπεδο του «χώρου», αυτό που αναδύεται αναπόφευκτα είναι η αίσθηση ενός κενού που μεγαλώνει όσο πιο πολλά μαθαίνεις, όσα πιο πολλά καταλαβαίνεις σχετικά με τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα της Ευρωβουλής. Σχεδόν κάθε τι σχετικά με τους κανόνες που διέπουν τις συνεδριάσεις του Ευρωκοινοβουλίου, το ρόλο των βουλευτών, το έργο που παράγεται, αλλά και την εξουσία που εκπορεύεται από το Ευρωκοινοβούλιο, έρχεται σε αντίθεση με τις πρώτες εντυπώσεις. Αυτό που βλέπεις δεν αντιστοιχεί σ' αυτό που πραγματικά ισχύει. Ένας πελώριος οργανισμός που συνεχώς διογκώνεται γύρω από ένα πυρήνα που –σε επίπεδο ουσίας– διαρκώς συρρικνώνεται. Με όλους τους βουλευτές και τους παράγοντες του Parliament που μίλησα, αποκόμισα την πεποίθηση ότι, στις Βρυξέλλες

και το Στρασβούργο, ό,τι λάμπει δεν είναι χρυσός. Αυτό δεν είναι καινούργιο, το βρίσκεις, όμως, σε μια εξελιγμένη του έκδοση. Εάν πριν από μερικά χρόνια φαινόταν ότι ο θεσμός της Ευρωβουλής είχε περιορισμένες αρμοδιότητες, αλλά είχε και την προοπτική διεύρυνσής τους, σήμερα, επιβεβαιώνεται η αίσθηση ότι ο θεσμός μαραίνεται προτού καν ανθίσει.

Καλεσμένος του Μανώλη Γλέζου, άκουγα την περιγραφή του για τον τρόπο που συμμετέχει ένας βουλευτής στις συνεδριάσεις της ολομέλειας του Κοινοβουλίου. Για τους ασφυκτικούς περιορισμούς που ουσιαστικά αφαιρούν από τους βουλευτές το δικαίωμα να παρεμβαίνουν αυτοτελώς. Για τα 15 δευτερόλεπτα που σου δίνει ο πρόεδρος το λόγο και για τα τρικ που μπορείς να χρησιμοποιήσεις προκειμένου να μιλήσεις έστω για πολύ λίγο, κι αυτό μετά από έγγραφο αίτημά σου. Ο ίδιος ο Γλέζος, ένας αεικίνητος βουλευτής, που δεν αφήνει καμία ευκαιρία αναξιοποίητη, παρακάμπτει τον αποκλεισμό διεκδικώντας το δικαίωμα τοποθέτησης πριν από την έναρξη των συνεδριάσεων, εκτός ημερησίας διατάξεως. Αλλά, ακόμα, κι αν παραβλέψει κανείς το χαμηλό βαθμό συμμετοχής των 751 μελών της Βουλής, δεν μπορεί να παραβλέψει τη σχεδόν ανύπαρκτη αξία των διαδραματιζόμενων στη Βουλή, με δεδομένο ότι όλες οι σημαντικές αποφάσεις

για την Ευρώπη λαμβάνονται σε άλλα κέντρα εξουσίας, όπως το συμβούλιο κορυφής, το συμβούλιο υπουργών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, το NATO κ.ά., για να μην αναφερθούμε στον αυξημένο ρόλο των ισχυρότερων κυβερνήσεων και δη της γερμανικής που φτάνει στο να επιβάλλει καταστάσεις χωρίς καν διαβούλευση.

Με αυτή τη διαπίστωση, ευκολότερα αντιλαμβάνεται κανείς τον πιο ουσιαστικό ρόλο της Ευρωβουλής. Αφενός συμβολίζει και συντηρεί την αίσθηση της ευρωπαϊκής ενοποίησης, και αφετέρου διατυμπανίζει και καλλιεργεί την αίσθηση της δημοκρατικότητας στην ενωμένη Ευρώπη. Δύο συγγενείς αισθήσεις που όσο περνάει ο καιρός τόσο περισσότερο χρειάζονται τονωτικές ενέσεις για να κρατηθούν ζωντανές. Γιατί η Ενωμένη Ευρώπη παρουσιάζει σοβαρά σημάδια κόπωσης και αποσύνθεσης σε όλα τα επίπεδα, πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά, με σοβαρές τάσεις αντιευρωπαϊκές σε πολλές χώρες και η δημοκρατία υφίσταται συνεχή πλήγματα από την άνοδο της ακροδεξιάς και, κυρίως, από την υποβάθμιση των δημοκρατικών θεσμών, τη μεγέθυνση των ανισοτήτων μεταξύ κρατών και μεταξύ τάξεων στο εσωτερικό κάθε χώρας, την ένταση του αυταρχισμού και της αστυνομοκρατίας, την αναβίωση

Με τον Μανώλη Γλέζο στην Ευρωβουλή

του ρατσισμού και της ξενοφοβίας κ.λπ. Έτσι, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σταδιακά και αθόρυβα μεταβάλλεται σε ένα εκθεσιακό χώρο, που, εάν συνεχίσει έτσι, γρήγορα θα γίνει μουσείο, μιας ενότητας και μιας δημοκρατίας υπό αμφισβήτηση, ακόμα και υπό καθεστώς συστολής ή και εξαφάνισης. Χωρίς αμφιβολία, η Ευρωβουλή καθησυχάζει την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη με την σε μεγάλο βαθμό εικονική λειτουργία της αντί να ενώνει, να κινητοποιεί τους λαούς και να αγωνίζεται αποτελεσματικά για τα συμφέροντά τους. Είναι, δηλαδή, ένα μεγάλο και εντυπωσιακό εργαλείο εντυπώσεων, με

στις Βρυξέλλες

λάμψη, με το οποίο οι ευρωπαϊκές ελίτ εφησυχάζουν τις κοινωνίες τους και τους καλλιεργούν την ψευδαίσθηση ότι η Ευρώπη είναι ενωμένη και δημοκρατική πολύ περισσότερο από όσο είναι στην πραγματικότητα.

Βλέποντας, μεταξύ άλλων, τους νεαρούς ευρωβουλευτές του Podemos, από την Ισπανία, στα έδρανα του Κοινοβουλίου, σκεφτόμουν ότι αυτός ο θεσμός είναι ικανός να τους εξουδετερώσει. Και ο χαρισματικός Pablo Iglesias φάνηκε πολύ προβληματισμένος μέσα σ' αυτό το «ναό» του ευρωπαϊκού στάτους κβο. Κατανοώντας ασφαλώς την αναγκαιότητα της παρουσίας της Αριστεράς σε όλα τα μέτωπα, και ιδίως μέσα στους θεσμούς και τους μηχανισμούς του ευρωπαϊκού κατεστημένου, αναρωτήθηκα κατά πόσον οι ικανοί βουλευτές που απαρτίζουν την ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ, η Σοφία Σακοράφα, ο Γιώργος Κατρούγκαλος κ.ά., αξιοποιούνται και δεν χαραμίζονται στην τρύπα της ευρωπαϊκής γραφειοκρατίας. Ο Μανώλης Γλέζος, τίθεται, έτσι και αλλιώς, εκ φύσεως, εκτός καλουπιών. Εξοπλισμένος με μοναδική

αγωνιστική εμπειρία κοντά ενός αιώνα, διαμορφωμένης δια πυρός και σιδήρου, σε συνδυασμό με ένα ισχυρό ένστικτο επιβίωσης, φαίνεται να αντιλαμβάνεται περισσότερο από τους νεότερους του βουλευτές τη ματαιότητα της υπόθεσης. Και έχει σοβαρούς λόγους, πέρα από τον παράγοντα ηλικία, να θεωρεί ότι η πέραν του έτους παραμονή του στις Βρυξέλλες αποτελεί σπατάλη δυνάμεων. Εννοείται ότι κανένα άλλο ταπεινό κίνητρο, καλοπέρασης, τίτλων ή υψηλών παροχών που για άλλους καθιστούν την Ευρωβουλή πολύ θελκτική, δεν θα μπορούσε να επηρεάσει το πολιτικό του κριτήριο και το ζητούμενο της μέγιστης απόδοσης των προσπαθειών του. Και μόνο το γεγονός ότι κατά την μέχρι σήμερα ολιγόμηνη παραμονή του στις Βρυξέλλες κατάφερε να θέσει σε ένα ευρύτερο ευρωπαϊκό πεδίο το θέμα των γερμανικών οφειλών, αποτελεί ένα επίτευγμα μέσα στη γενική χαύνωση που κυριαρχεί στο Ευρωκοινοβούλιο, όπου κατά κανόνα γίνονται χλιαρά κάποιες αντιπαραθέσεις χωρίς ουσιαστικό αντίκρισμα.

Στέλιος Ελληνιάδης